

ENERJİDƏN SƏMƏRƏLİ İSTİFADƏ HAQQINDA QANUNUN TƏTBİQİ

1996-cı il 30 may tarixli “Enerji resurslarından istifadə haqqında” Qanunu əvəz etmiş 2021-ci il 9 iyul tarixli 359-VIQ sayılı “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Qanun 1 iyul 2022-ci il tarixində qüvvəyə minib. [EU4ENERGY Programı](#) çərçivəsində hazırlanmış bu hüquqi akt enerji effektivliyinin əsas məqsədlərini (və xüsusilə, enerji istehlakı və zəhərli qazların (CO2) atılmasının azaldılması və daha etibarlı enerji təchizatının təmin edilməsini) ehtiva edir.

Qanun enerji ilə bağlı bütün prosesləri, o cümlədən enerji istehsalından son istehlaka qədər mərhələləri əhatə edir. Bu sahədəki dövlət siyasəti, təhlükəsiz və etibarlı energetika sistemi və davamlı iqtisadi inkişafın təmin edilməsi, enerji effektivliyi üzrə tədbirlərin və yüksək effektiv texnologiyaların həyata keçirilməsi üçün investisiyaların cəlb edilməsi, enerji istehsalçıları, enerji təchizatçıları, o cümlədən ötürücü və paylayıcı müəssisələr, dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanları arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsinə hədəflənmişdir.

Enerji Auditi

Enerji auditi enerji effektivliyinin artırılma üsuludur. Qeyd olunmuş Qanunda enerji auditi iqtisadi cəhətdən səmərəli tədbirlərin, enerjiyə qənaət imkanlarının, enerji itkilərinin və ətraf mühitə atılan tullantıların miqdarının müəyyənləşdirilməsi, habelə enerjinin istehlakı ilə əlaqədar məlumatların əldə edilməsi üçün sahibkarların və qeyri-yaşayış binaların qiymətləndirilməsi kimi müəyyən olunur.

Enerji auditi Nəzirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilmiş meyarlara uyğun olan sahibkarlar və qeyri-yaşayış binaları üzrə məcburidir. Həmin subyektlərdə enerji auditi hər üç ildən bir keçirilir. Digər subyektlər isə, o cümlədən rezident müəssisələrin Azərbaycan Respublikasının ərazisindən kənarında yerləşən filial və nümayəndəlikləri auditor ilə bağlanmış müqavilə əsasında enerji auditini könüllü şəkildə keçirirlər.

Auditor energetika və iqtisadi sahələrdə ali təhsilə malik və Energetika Nazirliyindən ixtisas attestatı almış fiziki şəxsdir. Nazirlik auditorların ictimaiyyətə açıq reyestrini aparır.

Enerji auditindən savayı, Qanun enerji menecment sisteminin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Enerji idarəçisi illik enerji istehlakı 1.000 ton neft ekvivalentindən çox olan müəssisələrdə və tikinti sahəsi ən azı 10.000 m² və ya illik enerji istehlakı 250 ton neft ekvivalentindən çox olan qeyri-yaşayış binalarında təyin olunur.

Enerji Effektivliyi üzrə Tədbirlər

Enerji effektivliyi üzrə tədbirlər enerji resurslarından səmərəli istifadənin artırılmasına yönəlmiş təşkilati, hüquqi, iqtisadi və texnoloji tədbirlərdən ibarətdir.

Enerji effektivliyi üzrə tədbirlərin və dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi aşağıdakı stimullaşdırıcı tədbirlər vasitəsi ilə təmin olunur:

- grant və subsidiyaların ayrılması;
- pilot layihələrinin həyata keçirilməsi;
- güzəştli kreditlərin verilməsi; və

– enerji effektivliyi fondu.

Qeyd olunan təşviqlər çərçivəsində enerji menecment sisteminin, koqenerasiya və yüksək effektiv koqenerasiyanın inkişafı, elmi-texniki fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi, ağıllı sayğacların təchizatı və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə də təmin olunur.

Enerji effektivliyi üzrə digər tədbirlər məhsulların etiketlənməsi və ekoloji dizayn tələblərinin müəyyən edilməsini, binaların enerji istehlakının azaldılmasını nəzərdə tutur.

Enerji sahəsi Energetika Nazirliyi tərəfindən nəzarət edilir. Energetika Nazirliyinin tabeliyində olan Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi enerji təchizatçıları tərəfindən enerjinin istifadəsinə, habelə ətraf mühitə edilən mənfi təsirin aradan qaldırılması üçün həyata keçirilən tədbirlərə nəzarət edir, enerjinin istehsalı üçün istifadə olunan yanacaqın istehlakının azaldılmasına yönəlmiş tədbirlərin həmin subyektlər tərəfindən həyata keçirilməsini yoxlayır.

CO2 Tullantısının Azaldılması

İqlim dəyişikliyinə gətirdiyi çətinliklərin öhdəsindən gəlmək üçün bütün dünyada hökumətlər müxtəlif öhdəliklər götürür. Məsələn, Avropa Komissiyası CO2 emissiyalarının 2030-cu ilə qədər 55% azaldılmasını hədəfləyən bir sıra qanunvericilik təklifləri qəbul etmişdir. Komissiyanın Enerji Səmərəliliyi Direktivi iqlim neytrallığına doğru irəliləyiş üçün mühüm ünsürdür.

Azərbaycanda enerji effektivliyi siyasətinin məqsədləri istixana qazlarının emissiyalarının azaldılması üçün müvafiq tədbirlərin görülməsini əhatə edir. Bərpa olunan enerji sektorunun inkişafı üçün Energetika Nazirliyi bərpa olunan enerji mənbələrindən enerji istehsalı üzrə bir sıra sazişlərdə iştirak edir. Bildirildiyi kimi, enerji və enerji məhsullarından səmərəli istifadəyə, enerji resurslarından istifadə qaydalarına əməl olunmasına və onların tullantılarına nəzarət edilməsinə görə təsərrüfatlar və istehlakçılar məsuliyyət daşıyırlar.

**İSTƏNİLƏN SUAL VƏ ƏLAVƏ MƏLUMAT ÜÇÜN BİZİMLƏ
ƏLAQƏ SAXLAYIN:**

BM Morrison Partners
Tel: (994 12) 497 19 14; 497 19 15
Faks: (994 12) 497 19 13
E-mail: info@bmlawaz.com

©2022 BM Morrison Partners. Bütün hüquqlar qorunur.

---

* Nəşrimizdə olan məlumat hüquqi və ya digər peşəkar məsləhət təşkil etmir.